

Fra: "Knut Olav Bakkene" <Knut-Olav.Bakkene@glitrenett.no>
Sendt: lørdag 4. april 2026 13:01:19
Til: "RME" <rme@nve.no>
Kopi: "Hilde Ulland" <Hilde.Ulland@glitrenett.no>; "Astrid Margrethe Hilde" <Astrid.Margrethe.Hilde@glitrenett.no>
Emne: Saksnummer 202222013, Høring av forslag om kompensasjon for anlegg med lange byggetider

Høring av forslag om kompensasjon for anlegg med lange byggetider

Viser til høringsdokument med relativt grundige analyser av ulike elementer i reguleringen av kapitalelementet i inntektsrammereguleringen for nettselskapene.

Generelt

Det er naturlig for regulator å legge historikk til grunn for sine vurderinger, mens nettselskapene må legge regulators beslutninger til grunn ved vurderinger av fremtidige investeringer. Her kan det fort oppstå et misforhold, spesielt i den tiden vi nå er inne i, med stor geopolitisk ustabilitet. Glitre Nett vil oppfordre regulator til i større grad å ta innover seg den situasjonen vi faktisk er i, og ikke legge så stor vekt på observasjoner før 2020. Disse er lite relevante for dagens situasjon.

Ord og uttrykk

Regulator synes å bruke begrepene ledetider og byggetider litt om hverandre, uten at disse defineres noe nærmere.

Ledetider

NVE arbeider med å korte ned på sine ledetider i sin konsesjonsbehandling. Noen av grepene de har gjort, er å føre noe av ansvaret over til netteier, samt sette krav til utførelse av disse. Det betyr økt ansvar i form av merarbeid og lengre ledetid for netteiere med regionalt distribusjonsnett. I tillegg må en forholde seg til Statsforvalteren, hvis rolle i praksis er å utsette byggestart i alle prosjekter. Statsforvalteren skal «forhindre» at nettutbygging medfører unødig naturinngrep eller påfører miljøet for øvrig, uheldige konsekvenser. All nettutvikling vil medføre større eller mindre naturinngrep. Vår erfaring er at alle prosjekter i regionalt distribusjonsnett og transmisijsnett, blir forsinket med minst et år, som følge av innsigelser i fra Statsforvalteren.

Alt arbeid før selve byggingen kan finne sted, inngår i «prosjekteringen». Vår erfaring er at prosjekteringskostnadens andel av et samlet prosjekt, har steget betydelig. Det vil i praksis si at kapitalbindingen begynner å løpe, lenge før selve byggingen er i gang.

Krigshandlinger og andre uroligheter påvirker både etterspørsel og leveringstider på materiell, spesielt tyngre materiell. Dette kan medføre leveringstider på over 30 mnd for materiell. I praksis betyr dette at en må bestille tunge komponenter til de ulike prosjektene, langt tidligere enn hva som var praksis for ganske få år siden. Ved en bestilling følger det også med en finansiell betingelse, som resulterer i at forpliktelsen forfaller tidligere i prosjektene, enn hva har vært praksis tidligere.

Byggetider

Selve byggetiden for et anlegg i regionalt distribusjonsnett, avhenger naturligvis av omfanget. Men alle prosjekter har fått konsesjon, der behovet er beskrevet og gjennomgått. I praksis betyr dette som oftest at det står kunder og venter på at anlegget blir ferdigstilt. I høringsnotatet kan det synes som om regulator er bekymret for at netteierne ikke skulle være motiverte for å ferdigstille

prosjektene, dersom anlegg under utførelse fikk for gode vilkår. Dette er en teoretisk tilnærming som vi som netteier, ikke kjenner oss igjen i. I den grad det er mulig, vil anleggsdeler bli tatt i bruk så raskt som mulig, for å imøtekomme kundenes behov, fremfor å vente til hele prosjektet er ferdig. Kundenes ønsker og forventinger, vil effektivt motvirke en teoretisk mulighet for at netteier vil trekke ut tiden før ferdigstillelse.

Selve utførelsen, spesielt med tanke på naturinngrep, har i større grad enn tidligere, blitt underlagt direkte føringer. Målet er en mest mulig skånsom utbygging, noe som påvirker selve byggetiden. Stor etterspørsel av kapasitet vil sikre en effektiv utbygging og dermed begrense byggetiden, mens pålegg i fra ulike nivåer i den offentlige forvaltningen, forlenger byggetiden. Dette gjelder også prosjekter som sorter innenfor NVEs etablerte «hurtigspor».

Sammenligningsmodell

Nettselskapene skal oppnå normalavkastning over tid, gitt effektiv drift. Kapitalelementet inngår i sammenligningsanalysen. Alle nettselskap opplever ikke et, relativt sett, like stort investeringsbehov. Investeringsbehovet består av reinvesteringer av eksisterende nettanlegg, samt nyanlegg. Behovet for nyanlegg er i stor grad knyttet til «elektrifisering» av industrien, samt etablering av ny industri. Behovet for nyinvesteringer treffer de regionale nettselskapene nokså ulikt. Derfor er det relativt investeringsbehovet ulikt, noe som gir store utslag i sammenligningsmodellen. Selv om en ser dette over tid, oppnår en ikke full utjevning, siden behovet vil variere i fra netteier til netteier. Dette vil ha en stor betydning når en ser hvordan kapitalelementet slår ut i reguleringen, selskap for selskap. Dette er et forhold som ikke er tillagt noe vekt i den samlede gjennomgangen av reguleringen i høringsnotatet.

Innspill

Den foreslåtte kompensasjonsordningen vi gjelde for transmisjons- og regionalnett for prosjekter med mer enn tre års ledetid. Nettselskapene vil ifølge forslaget kompenseres med referanserenten på kapital som er bundet i mer enn tre år. Relevante byggelånskostnader, som allerede blir tatt hensyn til i eksisterende regulering, blir trukket ifra. Kompensasjonen skal gis som et tillegg til årlig inntektsramme.

Glitre Nett vil anmode RME om å vurdere situasjonen slik den er i dag. Vi ber videre om begrepet «ledetid» defineres. Vi forutsetter at analyser i fra de nyeste prosjektene til Statnett samt informasjon kommet frem i intervjuene av de utvalgte nettselskapene, gir en oppdatert kostnadsprofil. I den grad det er mulig å sammenligne denne med en tilsvarende profil for et prosjekt gjennomført for 10 år siden, vil en kunne visualisere hvilke utfordringer Statnett og de regionale selskapene står i. Vår erfaring er at en større andel av kostnadene påløper tidligere i ledetiden (definert som tiden i fra oppstart av utarbeidelse av konsesjonssøknad til anlegget er ferdigstilt), i dag fremfor tilsvarende prosjekter for 10 år tilbake. En slik analyse vil også illustrere den formidable kostnadsveksten bransjen har opplevd i samme periode, noe som styrker behovet for kompensasjonsordningen.

Nye prosjekter i regionalt distribusjonsnett vil, nærmest uten unntak, ha ledetider mer enn tre år. Dersom grensen for kompensasjonsordningen settes til to år, vil dette medføre et forsterket investeringsinsentiv, noe som vi mener er riktig, basert på den samlede vurderingen RME har gjort av kapitalelementet.

Med vennlig hilsen/Best regards,
Knut Olav Bakkene
Seniorrådgiver Tariff og rammevilkår
+4795871970

Glitre Nett AS

